

ΣΤΕ 4013/2013 [Νόμιμο το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τη βιομηχανία]

Περίληψη

-Η έγκριση των ειδικών χωροταξικών πλαισίων ανατίθεται σε ένα ευρείας συνθέσεως συλλογικό κυβερνητικό όργανο, εξοπλισμένο με επιτελικού και αποφασιστικού χαρακτήρα αρμοδιότητες χωροταξικού σχεδιασμού, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται η χάραξη της εθνικής χωροταξικής πολιτικής και η εποπτεία και αξιολόγηση της εφαρμογής της. Αποτελούν το δεύτερο στάδιο χωροταξικού σχεδιασμού και περιλαμβάνουν, αφενός επιλογές στρατηγικού χαρακτήρα, συναρτώμενες με μακροπρόθεσμες εκτιμήσεις εντασσόμενες στα προγράμματα οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης που εγκρίνονται από την Ολομέλεια της Βουλής και αφετέρου γενικές κατευθύνσεις και ειδικότερες ρυθμίσεις, συνδεδεμένες αρρήκτως με τα ανωτέρω ζητήματα, για τη θέσπιση των οποίων παρέχεται νομοθετική εξουσιοδότηση στο παραπάνω κυβερνητικό όργανο.

-Νομική δεσμευτικότητα αναπτύσσουν όχι μόνο κατά την έγκριση ρυθμιστικών και γενικών πολεοδομικών σχεδίων και κάθε είδους σχεδίων χρήσεων γης, αλλά και κατά την έκδοση εγκρίσεων και αδειών για την εγκατάσταση και λειτουργία έργων ανάπτυξης των σχετικών παραγωγικών δραστηριοτήτων, τόσο οι γενικές κατευθύνσεις που περιέχονται στα ειδικά χωροταξικά σχέδια, αν και καταλείπουν ευρύτατη ευχέρεια κατά την εφαρμογή τους από τα αρμόδια όργανα της Διοίκησης, όσο και οι ειδικότερες ρυθμίσεις των ειδικών χωροταξικών σχεδίων, κατά τρόπον ώστε να μην ανατρέπονται οι βασικές επιλογές και η συνολική ισορροπία των σχεδίων αυτών. Οι πράξεις έγκρισης ειδικών χωροταξικών σχεδίων υπόκεινται καταρχήν σε προσβολή με αίτηση ακυρώσεως, δεδομένου ότι επάγονται ευθέως έννομες συνέπειες.

-Το προσβαλλόμενο Ειδικό Πλαίσιο στηρίζεται σε εκτίμηση και αξιολόγηση όλων των στοιχείων και κριτηρίων που αντιστοιχούν σε αυτό το επίπεδο σχεδιασμού, ο οποίος περιέχει κυρίως κατευθύνσεις, δεν απαιτείται δε εκτίμηση, η οποία πρέπει να συνδέεται με συγκεκριμένο τόπο και έργο και η οποία είναι αναγκαία σε επόμενο στάδιο σχεδιασμού και στη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης.

-Από το περιεχόμενο του προσβαλλόμενου Ειδικού Πλαισίου δεν προκύπτει η χωροθέτηση καθετοποιημένων εξορυκτικών-μεταλλουργικών κέντρων στο νομό Φωκίδας, διότι περιλαμβάνονται μόνο κατευθύνσεις-κριτήρια για τον υποκείμενο σχεδιασμό που θα εξειδικευθεί περαιτέρω με τη διαδικασία περιβαλλοντικής

αδειοδότησης.

-Οι διατάξεις της οδηγίας για τους οικοτόπους δεν απαγορεύουν, κατ' αρχήν, την άσκηση εξορυκτικών δραστηριοτήτων εντός ή πλησίον των προστατευόμενων τόπων, εφόσον διασφαλίζεται, κατόπιν δέουσας εκτιμήσεως και πέραν κάθε εύλογης αμφιβολίας, ότι η εν λόγω δραστηριότητα έχει σχεδιασθεί, ώστε να μη παραβλάπτεται η ακεραιότητα του τόπου. Αυτή την έννοια έχει άλλωστε και η διάταξη του επίδικου ειδικού σχεδίου, η οποία παραπέμπει στα νομικά καθεστώτα προστασίας των περιοχών του δικτύου Natura 2000, εκτός των οικοτόπων κοινοτικής προτεραιότητας, για τους οποίους θεσπίζεται ρητή απαγόρευση εγκατάστασης εξορυκτικών δραστηριοτήτων. Συνεπώς, ο λόγος ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλονται τα αντίθετα πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Πρόεδρος: Κ. Μενουδάκος

Εισηγητής: Αικ. Σακελλαροπούλου

Δικηγόροι: Αγγ. Χαροκόπου, Χρ. Διβάνη, Σ. Διαμαντοπούλου

Βασικές σκέψεις

2. Επειδή, με την αίτηση αυτή ζητείται η ακύρωση της 11508/18.2.2009 αποφάσεως της Επιτροπής Συντονισμού της Κυβερνητικής Πολιτικής στον Τομέα του Χωροταξικού Σχεδιασμού και της Αειφόρου Ανάπτυξης περί εγκρίσεως «Ειδικού πλαισίου χωροταξικού σχεδιασμού και αειφόρου ανάπτυξης για τη βιομηχανία και της στρατηγικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων αυτού» (ΦΕΚ Α.Α.Π. 151/13.4.2009).
3. Επειδή, η κρινόμενη αίτηση ασκείται με έννομο συμφέρον από τον «Ε. Ο. Σύλλογο Α.», ο οποίος σύμφωνα με το άρθρο 2 του καταστατικού του έχει, μεταξύ άλλων, ως σκοπό την προστασία της φύσης και του περιβάλλοντος γενικά και επικαλείται ότι θα υπάρξουν δυσμενείς επιπτώσεις στο περιβάλλον του νομού Φωκίδας, όπου υπάρχουν σημαντικοί πόλοι εξόρυξης, λόγω των ρυθμίσεων, ιδίως του άρθρου 5 της προσβαλλόμενης πράξης ως προς τις εξορυκτικές και τις συναφείς βιομηχανικές δραστηριότητες.
4. Επειδή, η κρινόμενη αίτηση ασκείται εμπροθέσμως, δεδομένου ότι κατατέθηκε στις 19.6.2009 και η πραγματική κυκλοφορία του ΦΕΚ όπου δημοσιεύθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση έλαβε χώρα στις 24.4.2009.
5. Επειδή, με τις διατάξεις του Συντάγματος, ιδίως με το άρθρο 24 παρ. 1 και 6, το φυσικό και το πολιτιστικό περιβάλλον έχει αναχθεί σε αυτοτελώς προστατευόμενο αγαθό. Τα αρμόδια όργανα του Κράτους οφείλουν να προβαίνουν σε θετικές ενέργειες για την αποτελεσματική διαφύλαξη του αγαθού αυτού και, ειδικότερα, να λαμβάνουν τα απαιτούμενα νομοθετικά και

διοικητικά, προληπτικά και κατασταλτικά, μέτρα, παρεμβαίνοντας στον αναγκαίο βαθμό στην οικονομική ή άλλη ατομική ή συλλογική δραστηριότητα. Κατά τη λήψη των ανωτέρω μέτρων, τα όργανα της νομοθετικής και εκτελεστικής λειτουργίας οφείλουν να σταθμίζουν και άλλους παράγοντες, αναγόμενους στο γενικότερο εθνικό και δημόσιο συμφέρον, η επιδίωξη όμως των σκοπών αυτών και η στάθμιση των προστατευόμενων αντίστοιχων εννόμων αγαθών πρέπει να συμπορεύεται προς την υποχρέωση της Πολιτείας να μεριμνά για την προστασία του περιβάλλοντος κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να εξασφαλίζεται βιώσιμη ανάπτυξη. Περαιτέρω, από τις διατάξεις των άρθρων 24 παρ. 1 και 2, 79 παρ. 8 και 106 παρ. 1 του Συντάγματος συνάγεται ότι ο χωροταξικός σχεδιασμός, ο οποίος αποτελεί τη χωρική έκφραση των προγραμμάτων οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης, ανήκει στην αρμοδιότητα του κράτους, το οποίο υποχρεούται, σύμφωνα με τις αρχές και τα πορίσματα της επιστήμης της χωροταξίας, να λαμβάνει τα αναγκαία για τον ορθολογικό χωροταξικό σχεδιασμό μέτρα, προκειμένου να διασφαλίζεται η προστασία του περιβάλλοντος, οι κατά το δυνατόν βέλτιστοι όροι διαβίωσης του πληθυσμού και η οικονομική ανάπτυξη σύμφωνα με την αρχή της αειφορίας. Εντός του πλαισίου αυτού, ουσιώδης συντελεστής για τη βιώσιμη ανάπτυξη και, κατά μείζονα λόγο, για την προστασία των ευαίσθητων οικοσυστημάτων, των οποίων η οικιστική και εν γένει οικονομική ανάπτυξη πρέπει να συνδέεται με τη διατήρηση του χαρακτήρα τους και του ανθρωπογενούς και φυσικού περιβάλλοντος και να μην παραβιάζει τη φέρουσα ικανότητά τους, είναι τα χωροταξικά σχέδια, με τα οποία τίθενται, με βάση την ανάλυση των δεδομένων και την πρόγνωση των μελλοντικών εξελίξεων, οι μακροπρόθεσμοι στόχοι της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης και ρυθμίζεται, μεταξύ άλλων, το πλαίσιο για τη διαμόρφωση των οικιστικών περιοχών, των περιοχών ασκήσεως παραγωγικών δραστηριοτήτων και των ελεύθερων χώρων στις εκτός σχεδίου περιοχές (ΣτΕ Ολομ. 3920/2010, 3396-7/2010, 3037/2008, 705/2006, 1569/2005 κ.ά.).

6. Επειδή, σε εφαρμογή της συνταγματικής επιταγής για χωροταξικό σχεδιασμό εκδόθηκε αρχικώς ο Ν. 360/1976 (Α' 151) και στην συνέχεια ο ν. 2742/1999 (Α' 207), με το άρθρο 18 (παρ. 1) του οποίου καταργήθηκε ο ανωτέρω προηγούμενος νόμος. Σύμφωνα με το νέο αυτό ν. 2742/1999, ο χωροταξικός σχεδιασμός αποσκοπεί να συμβάλει «α. Στην προστασία και αποκατάσταση του περιβάλλοντος, στη διατήρηση των οικολογικών και πολιτισμικών αποθεμάτων και στην προβολή και ανάδειξη των συγκριτικών γεωγραφικών, φυσικών, παραγωγικών και πολιτιστικών πλεονεκτημάτων της χώρας. β. Στην ενίσχυση της διαρκούς και ισόρροπης οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης της χώρας και της ανταγωνιστικής παρουσίας της στον ευρύτερο ευρωπαϊκό, μεσογειακό και βαλκανικό της περίγυρο. γ. Στη στήριξη της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής στο σύνολο του εθνικού χώρου ...» (άρθρο 2 παρ. 1). Για την εκπλήρωση των στόχων αυτών, κατά την κατάρτιση των χωροταξικών

πλαισίων και λοιπών σχεδίων πρέπει να λαμβάνονται ιδίως υπόψη οι ακόλουθες αρχές: «α. Η εξασφάλιση ισάξιων όρων διαβίωσης και ευκαιριών παραγωγικής απασχόλησης των πολιτών σε όλες τις περιφέρειες της χώρας ... β. Η αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των πολιτών και η βελτίωση των υποδομών ... γ. Η διατήρηση, ενίσχυση και ανάδειξη της οικιστικής και παραγωγικής πολυμορφίας, καθώς και της φυσικής ποικιλότητας στις αστικές και περιαστικές περιοχές, αλλά και στην ύπαιθρο και ιδιαίτερα στις παράκτιες, νησιωτικές και ορεινές περιοχές, καθώς και στις περιοχές που παρουσιάζουν αυξημένη βιομηχανική και τουριστική ανάπτυξη. δ. Η εξασφάλιση ισόρροπης σχέσης μεταξύ του αστικού, περιαστικού και αγροτικού χώρου ... ε. Η κοινωνική, οικονομική, περιβαλλοντική και πολιτισμική αναζωογόνηση των μητροπολιτικών κέντρων, των πόλεων και των ευρύτερων περιαστικών περιοχών τους ... στ. Η ολοκληρωμένη ανάπτυξη, ανάδειξη και προστασία των νησιών, των ορεινών και των παραμεθόριων περιοχών της χώρας και ιδιαίτερα η ενίσχυση του δημογραφικού και πληθυσμιακού τους ισοζυγίου, η διατήρηση και ενθάρρυνση των παραδοσιακών παραγωγικών κλάδων τους και της παραγωγικής πολυμορφίας τους ... καθώς και η προστασία των φυσικών και πολιτιστικών τους πόρων. ζ. Η συστηματική προστασία, αποκατάσταση, διατήρηση και ανάδειξη των περιοχών, οικισμών, τοπίων που διαθέτουν στοιχεία φυσικής, πολιτιστικής και αρχιτεκτονικής κληρονομιάς. η. Η συντήρηση, αποκατάσταση και ολοκληρωμένη διαχείριση των δασών των αναδασωτέων περιοχών και των αγροτικών εκτάσεων. θ. Η ορθολογική αξιοποίηση και η ολοκληρωμένη διαχείριση των υδάτινων πόρων. ι. Ο συντονισμός των δημόσιων προγραμμάτων και έργων που έχουν χωροταξικές επιπτώσεις ...» (άρθρο 2 παρ. 2). Μέσα χωροταξικού σχεδιασμού είναι το γενικό, τα ειδικά και τα περιφερειακά πλαίσια χωροταξικού σχεδιασμού και αειφόρου ανάπτυξης (βλ. άρθρα 6, 7, 8). Το Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού αποτελεί σύνολο κειμένων ή και διαγραμμάτων, στο οποίο καταγράφονται και αξιολογούνται οι παράγοντες που επηρεάζουν την μακροπρόθεσμη χωρική ανάπτυξη και διάρθρωση του εθνικού χώρου, αποτιμώνται οι χωρικές επιπτώσεις των διεθνών, ευρωπαϊκών και εθνικών πολιτικών, προσδιορίζονται, με προοπτική 15 ετών, οι βασικές προτεραιότητες και οι στρατηγικές κατευθύνσεις για την χωρική ανάπτυξη και την αειφόρο οργάνωση του εθνικού χώρου (άρθρο 6 παρ. 1). Το Πλαίσιο αυτό εγκρίνεται από την Ολομέλεια της Βουλής (άρθρο 6 παρ. 3), οι δε κατευθύνσεις του εξειδικεύονται ή συμπληρώνονται με τα Ειδικά Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού και τα Περιφερειακά Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού. Συγκεκριμένα με τις διατάξεις του άρθρου 7 προβλέφθηκαν τα ειδικά πλαίσια χωροταξικού σχεδιασμού και αειφόρου ανάπτυξης ως στρατηγικού χαρακτήρα μέσα χωροταξικού σχεδιασμού, που εξειδικεύουν και συμπληρώνουν τις κατευθύνσεις του γενικού πλαισίου, είτε σε τομεακό επίπεδο, είτε σε ειδικές περιοχές του εθνικού χώρου. Αντικείμενο των ειδικών

πλαισίων αποτελεί, ειδικότερα, η χωρική διάρθρωση ορισμένων κλάδων παραγωγικών δραστηριοτήτων εθνικής σημασίας, δικτύων και υπηρεσιών τεχνικής, κοινωνικής και διοικητικής υποδομής εθνικού ενδιαφέροντος με εξαίρεση τηλεπικοινωνιακά δίκτυα και υπηρεσίες, των παράκτιων και νησιωτικών περιοχών, των ορεινών και προβληματικών ζωνών, των περιοχών που υπάγονται σε διεθνείς ή ευρωπαϊκές συμβάσεις για την προστασία του περιβάλλοντος, καθώς και άλλων ενοτήτων του εθνικού χώρου, που παρουσιάζουν κρίσιμα περιβαλλοντικά, αναπτυξιακά και κοινωνικά προβλήματα (παρ. 1). Κατά τις ειδικότερες προβλέψεις του ίδιου άρθρου, τα ειδικά πλαίσια συνοδεύονται από προγράμματα δράσης, στα οποία εξειδικεύονται οι απαιτούμενες για την εφαρμογή τους ενέργειες, δράσεις, ρυθμίσεις και προγράμματα, το κόστος, οι πηγές και οι φορείς χρηματοδότησής τους, καθώς και το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης των αναγκαίων για την υλοποίησή τους έργων (παρ. 2). Προς το σκοπό, εξάλλου, της λειτουργικής σύνδεσης και εναρμόνισης των τομεακών πολιτικών προς τους επιμέρους στόχους και προτεραιότητες του γενικού εθνικού χωροταξικού σχεδιασμού, ορίζεται, περαιτέρω, ότι τα ειδικά πλαίσια καταρτίζονται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος, σε συνεργασία με τα κατά περίπτωση αρμόδια Υπουργεία και λοιπούς αρμόδιους οργανισμούς, εγκρίνονται δε με αποφάσεις της κατ' άρθρο 3 του ίδιου ν. 2742/1999 Επιτροπής Συντονισμού του Κυβερνητικού Έργου, οι οποίες λαμβάνονται κατόπιν γνώμης του Εθνικού Συμβουλίου Χωροταξικού Σχεδιασμού (παρ. 3 και 4). Σύμφωνα με διατάξεις, του εν λόγω άρθρου 7, τα ειδικά πλαίσια αναθεωρούνται ανά πενταετία βάσει της διαδικασίας που προβλέπεται για την έγκρισή τους, εφόσον από την αξιολόγηση των βασικών επιλογών, προτεραιοτήτων και κατευθύνσεών τους, προκύπτει ανάγκη αναθεώρησής τους. Κατ' εξαίρεση, είναι δυνατή και η εντός του χρονικού αυτού διαστήματος τροποποίησή τους, προκειμένου να αντιμετωπισθούν ζητήματα που ανακύπτουν από την προώθηση ή την εφαρμογή προγραμμάτων και δράσεων διεθνούς, ευρωπαϊκού, διασυννοριακού, διακρατικού ή διαπεριφερειακού χαρακτήρα, να καθορισθούν εθνικές κατευθύνσεις για την αντιμετώπιση εξαιρετικών αναγκών από φυσικές ή άλλου είδους καταστροφές και κινδύνους, να αντιμετωπισθούν εξαιρετικές και απρόβλεπτες ανάγκες που προκύπτουν από την εκτέλεση έργων και προγραμμάτων κοινωνικής και τεχνικής υποδομής εθνικής κλίμακας, καθώς και να προσαρμοσθούν σε σχετικές παρατηρήσεις και υποδείξεις των εκθέσεων παρακολούθησης και αξιολόγησης που συντάσσουν, ανά διετία, οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος (παρ. 5). Με τις διατάξεις του άρθρου 8 προβλέπονται, περαιτέρω, τα περιφερειακά πλαίσια χωροταξικού σχεδιασμού και αειφόρου ανάπτυξης, με τα οποία επιδιώκεται η προώθηση της αειφόρου, ισόρροπης και διαρκούς ανάπτυξης των επιμέρους περιφερειών της χώρας, σύμφωνα με τις φυσικές, οικονομικές και κοινωνικές τους ιδιαιτερότητες. Στα περιφερειακά πλαίσια, τα οποία καταρτίζονται για

κάθε περιφέρεια της χώρας, καταγράφεται και αξιολογείται η θέση εκάστης εξ αυτών στον εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνή χώρο, οι λειτουργίες διαπεριφερειακού χαρακτήρα, τις οποίες έχει ή μπορεί να αναπτύξει η περιφέρεια, και οι παράγοντες που επηρεάζουν τη μακροπρόθεσμη ανάπτυξή της, αποτιμώνται οι χωρικές επιπτώσεις των ευρωπαϊκών, εθνικών και περιφερειακών πολιτικών και προγραμμάτων και προσδιορίζονται, με προοπτική δεκαπενταετίας, οι βασικές προτεραιότητες και οι στρατηγικές επιλογές για την ολοκληρωμένη και αειφόρο ανάπτυξή της. Στα περιφερειακά πλαίσια περιλαμβάνονται, επιπλέον, οι κατευθύνσεις και τα προγραμματικά πλαίσια για τη χωροθέτηση των βασικών παραγωγικών δραστηριοτήτων του πρωτογενούς, δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα και, ιδίως, οι περιοχές που πληρούν τα κριτήρια για να χαρακτηρισθούν ως περιοχές οργανωμένης ανάπτυξης παραγωγικών δραστηριοτήτων, καθώς, επίσης, και οι περιοχές που παρουσιάζουν μειονεκτικά χαρακτηριστικά και απαιτούν ειδικές χωρικές παρεμβάσεις. Κατά ρητή πρόβλεψη του νόμου, τα περιφερειακά πλαίσια περιλαμβάνουν, επίσης, τις κατευθύνσεις για την ισόρροπη και αειφόρο διάρθρωση του περιφερειακού οικιστικού δικτύου και τις βασικές προτεραιότητες για την προστασία, τη διατήρηση και την ανάδειξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της περιφέρειας. Με το ίδιο άρθρο παρέχεται η δυνατότητα περαιτέρω εξειδικεύσεως των γενικών κατευθύνσεων και προτάσεων των περιφερειακών πλαισίων σε επίπεδο νομού ή άλλης γεωγραφικής ενότητας της οικείας περιφέρειας, εφόσον προκύπτει τεκμηριωμένη προς τούτο ανάγκη λόγω των οικονομικών, κοινωνικών ή πολιτισμικών ιδιαιτεροτήτων των περιοχών αυτών. Προς το σκοπό, εξάλλου, του αποτελεσματικότερου συντονισμού των διαδικασιών εκπόνησης του χωροταξικού σχεδιασμού σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, ορίζεται, περαιτέρω, ότι τα περιφερειακά πλαίσια, τα οποία συνοδεύονται από πρόγραμμα δράσης, εναρμονίζονται προς τις κατευθύνσεις του γενικού και των ειδικών πλαισίων χωροταξικού σχεδιασμού, εξειδικεύουν δε και συμπληρώνουν τις βασικές προτεραιότητες και επιλογές τους (παρ. 1 και 2). Με τις διατάξεις, εξάλλου, του άρθρου 9, όπως ίσχυαν κατά το χρόνο εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, προ, δηλαδή, της συμπληρώσεώς τους με το άρθρο 9 του ν. 3851/2010, καθορίστηκαν οι συνέπειες της έγκρισης των πλαισίων χωροταξικού σχεδιασμού και αειφόρου ανάπτυξης εν σχέσει προς τα λοιπά μέσα χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού, που εγκρίνονται σε τοπικό επίπεδο. Ειδικότερα, με τις διατάξεις αυτές καθιερώνεται υποχρέωση εναρμόνισης των εγκρινόμενων, μετά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, ρυθμιστικών σχεδίων, γενικών πολεοδομικών σχεδίων, σχεδίων χωρικής και οικιστικής οργάνωσης ανοικτών πόλεων, σχεδίων ανάπτυξης περιοχών δεύτερης κατοικίας, ζωνών οικιστικού ελέγχου, περιοχών οργανωμένης ανάπτυξης παραγωγικών δραστηριοτήτων ή άλλων σχεδίων χρήσεων γης προς τις επιλογές ή κατευθύνσεις των εγκεκριμένων

περιφερειακών πλαισίων και, σε περίπτωση που αυτά ελλείπουν, προς τις επιλογές ή κατευθύνσεις του γενικού και των εγκεκριμένων ειδικών χωροταξικών σχεδίων. Κατά ρητή, εξάλλου, πρόβλεψη των ίδιων διατάξεων, μέχρι την έγκριση των ανωτέρω πλαισίων, η εκπόνηση των ρυθμιστικών σχεδίων, των γενικών πολεοδομικών σχεδίων και των λοιπών σχεδίων χρήσεων γης, καθώς και η έκδοση των συναφών κανονιστικών και ατομικών διοικητικών πράξεων, γίνεται κατόπιν συνεκτιμήσεως των διαθέσιμων στοιχείων του ευρύτερου χωροταξικού σχεδιασμού και, ιδίως, αυτών που προκύπτουν από ήδη εκπονηθείσες ή υπό εκπόνηση μελέτες χωροταξικού περιεχομένου (παρ. 1). Η, κατά τα ανωτέρω, υποχρέωση εναρμόνισης επεκτείνεται και στα ήδη εγκεκριμένα κατά την έναρξη ισχύος του ν. 2742/1999 ρυθμιστικά σχέδια, γενικά πολεοδομικά σχέδια και άλλα σχέδια χρήσεων γης, τα οποία, κατά ρητή πρόβλεψη του νόμου, πρέπει να τροποποιούνται ή να αναθεωρούνται καταλλήλως με τη διαδικασία που ορίζεται στις διατάξεις που τα διέπουν (παρ. 2).

7. Επειδή, η έγκριση των ειδικών χωροταξικών πλαισίων ανατίθεται, με τις παραπάνω διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 7 του ν. 2742/1999, σε ένα ευρείας συνθέσεως συλλογικό κυβερνητικό όργανο, εξοπλισμένο με επιτελικού και αποφασιστικού χαρακτήρα αρμοδιότητες χωροταξικού σχεδιασμού, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται η χάραξη της εθνικής χωροταξικής πολιτικής και η εποπτεία και αξιολόγηση της εφαρμογής της. Συγκεκριμένα, τα ειδικά χωροταξικά πλαίσια, τα οποία αποτελούν, κατά τα ήδη εκτεθέντα, τη γενική πρόταση χωροταξικής οργάνωσης συγκεκριμένων τομέων παραγωγικών δραστηριοτήτων εθνικής σημασίας, που διατυπώνεται μετά από εκτίμηση των βασικών κατευθύνσεων και προτεραιοτήτων της οικονομικής και αναπτυξιακής πολιτικής της χώρας στους συγκεκριμένους τομείς και των προβλεπόμενων επιπτώσεών τους στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον, εξειδικεύουν και συμπληρώνουν τις κατευθύνσεις του γενικού πλαισίου, συγκροτούν δε με αυτό ένα συνεκτικό σύνολο γενικών κατευθύνσεων χωροταξικού σχεδιασμού και αειφόρου ανάπτυξης σε εθνικό επίπεδο. Ειδικότερα, τα ειδικά χωροταξικά σχέδια, τα οποία αποτελούν, κατά το σύστημα του νόμου, το δεύτερο στάδιο χωροταξικού σχεδιασμού, περιλαμβάνουν, αφενός επιλογές στρατηγικού χαρακτήρα, συναρτώμενες με μακροπρόθεσμες εκτιμήσεις εντασσόμενες στα προγράμματα οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης που εγκρίνονται από την Ολομέλεια της Βουλής κατά το άρθρο 79 παρ. 8 του Συντάγματος, και αφετέρου γενικές κατευθύνσεις και ειδικότερες ρυθμίσεις, συνδεδεμένες αρρήκτως με τα ανωτέρω ζητήματα, για τη θέσπιση των οποίων παρέχεται νομοθετική εξουσιοδότηση στο παραπάνω κυβερνητικό όργανο με τις προαναφερόμενες διατάξεις του ν. 2742/1999. Περαιτέρω, νομική δεσμευτικότητα αναπτύσσουν όχι μόνο κατά την έγκριση ρυθμιστικών και γενικών πολεοδομικών σχεδίων και κάθε είδους σχεδίων χρήσεων γης, αλλά και κατά την έκδοση εγκρίσεων και αδειών για την

- εγκατάσταση και λειτουργία έργων ανάπτυξης των σχετικών παραγωγικών δραστηριοτήτων, τόσο οι γενικές κατευθύνσεις που περιέχονται στα ειδικά χωροταξικά σχέδια, αν και καταλείπουν ευρύτατη ευχέρεια κατά την εφαρμογή τους από τα αρμόδια όργανα της Διοίκησης, όσο και οι ειδικότερες ρυθμίσεις των ειδικών χωροταξικών σχεδίων, κατά τρόπον ώστε να μην ανατρέπονται οι βασικές επιλογές και η συνολική ισορροπία των σχεδίων αυτών. Ενόψει τούτων, οι κατ' εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων πράξεις έγκρισης ειδικών χωροταξικών σχεδίων υπόκεινται καταρχήν σε προσβολή με αίτηση ακυρώσεως, δεδομένου ότι επάγονται ευθέως έννομες συνέπειες.
8. Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, κατά τα προκύπτοντα από τα στοιχεία του φακέλου, στο πλαίσιο του συνολικότερου προγραμματισμού του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (εφ' εξής: Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.) για την προώθηση και την ολοκλήρωση του χωροταξικού σχεδιασμού της χώρας και παράλληλα με την εκπόνηση μελετών για την κατάρτιση του εθνικού χωροταξικού σχεδίου και των ειδικών πλαισίων χωροταξικού σχεδιασμού για τον τουρισμό, τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και τον παράκτιο και ορεινό χώρο, κινήθηκε η διαδικασία κατάρτισης του ειδικού χωροταξικού σχεδίου για τη Βιομηχανία. Με την υπ' αριθμ. 40730/4.10.2005 απόφαση του Γενικού Διευθυντή Περιβάλλοντος του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. ανατέθηκε, κατόπιν δημόσιου διαγωνισμού, η εκπόνηση σχετικής μελέτης βάσει προδιαγραφών που συνέταξε το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. σε συνεργασία με το Υπουργείο Ανάπτυξης. Η υποστηρικτική αυτή μελέτη παρελήφθη το Σεπτέμβριο του 2007, δημοσιοποιήθηκε σε συνέντευξη τύπου και αναρτήθηκε στο δικτυακό τόπο του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. Όπως προκύπτει από το περιεχόμενό της, η μελέτη έλαβε υπ' όψιν τις τάσεις ανάπτυξης και χωροθέτησης της βιομηχανίας στο διεθνή χώρο κατά την περίοδο 1980-2000, τα δεδομένα του Ευρωπαϊκού χώρου με αναλυτική εξέταση των τάσεων σε τέσσερις χώρες (Πορτογαλία, Ιταλία, Ιρλανδία και Ουγγαρία), τις τάσεις ανάπτυξης της ελληνικής βιομηχανίας, αξιολόγησε τα δεδομένα της χωρικής οργάνωσης της ελληνικής βιομηχανίας σε περιφερειακό επίπεδο, σε επίπεδο νομού και ΟΤΑ, έλαβε υπόψη της τις χωροταξικές και τομεακές συγκρούσεις (όπως τις σχέσεις βιομηχανίας και παράκτιου χώρου, της χωροταξικής οργάνωσης της βιομηχανίας και του τουρισμού, καθώς και την χωροταξική κατανομή της οχλούσας μεταποίησης), την χωροταξική κατανομή του υπόλοιπου δευτερογενούς τομέα, τις χωρικές συσχετίσεις μεταξύ κλάδων της μεταποίησης, καθώς και μεταξύ μεταποίησης και άλλων κλάδων, την χωροθέτηση της βιομηχανίας σε επίπεδο χρήσεων γης, την αναπτυξιακή διάσταση της χωροταξικής οργάνωσης της βιομηχανίας, τα επενδυτικά και χωροθετικά πρότυπα κλάδων, το ισχύον θεσμικό πλαίσιο χωρικής οργάνωσης της ελληνικής βιομηχανίας, στο οποίο περιλαμβάνονται οι διαδικασίες και τα καθεστώτα χωροθέτησης και δόμησης, η διαδικασία αδειοδότησης, καθώς και η σχετική νομολογία, τον αναπτυξιακό προγραμματισμό, τον ισχύοντα

αναπτυξιακό νόμο, τις περιφερειακές ενισχύσεις κατά την προγραμματική περίοδο 2007-2013, την κατηγοριοποίηση των βιομηχανικών μονάδων με βάση το μέγεθος, και τέλος περιέλαβε ανάλυση των ισχυρών σημείων, των ευκαιριών, των αδυναμιών και των κινδύνων (ανάλυση SWOT) της χωρικής ανάπτυξης και οργάνωσης της ελληνικής μεταποίησης/βιομηχανίας (τόμοι I-II). Η μελέτη, η οποία υποστηρίζεται από χάρτες που αποτυπώνουν την σχετική ανάλυση (τόμος III), περαιτέρω, προτείνει κατευθύνσεις χωρικής οργάνωσης της βιομηχανίας με βάση εθνικό πρότυπο, καθώς και κατευθύνσεις κλαδικού και ειδικού χαρακτήρα και ειδικότερα σε περιφερειακό-νομαρχιακό επίπεδο, εκτιμά δε και τις απαιτούμενες εκτάσεις για οργανωμένους υποδοχείς της μεταποίησης (τόμος IV, παραρτήματα I-II). Βάσει των πορισμάτων της μελέτης και των δεδομένων που διαπιστώθηκαν, συντάχθηκε προσχέδιο Ειδικού Πλαισίου με προτεινόμενες ρυθμίσεις. Παράλληλα εκπονήθηκε από τη Διεύθυνση Χωροταξίας, σύμφωνα με την Κ.Υ.Α. 107017/2006 (Β' 1225) Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Σ.Μ.Π.Ε.), η οποία στοχεύει στην εκτίμηση των επιπτώσεων που μπορεί να επιφέρει η εφαρμογή του Ειδικού Πλαισίου στο περιβάλλον και προτείνει μέτρα αντιμετώπισης των επιπτώσεων αυτών. Στη μελέτη περιγράφονται το περιεχόμενο του σχεδίου και οι στόχοι του, εκ των οποίων αναγνωρίζεται ως βασικός ο μετασχηματισμός της χωρικής διάρθρωσης του τομέα της βιομηχανίας προς την κατεύθυνση της βιώσιμης ανάπτυξης, με ισορροπία μεταξύ προστασίας του περιβάλλοντος, κοινωνικής συνοχής και οικονομικής ευημερίας, δίνεται δε έμφαση στη βέλτιστη ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στη βιομηχανική δραστηριότητα. Επίσης, εξετάζονται και αξιολογούνται, και με περιβαλλοντικά κριτήρια, οι εναλλακτικές δυνατότητες ως προς το περιεχόμενο και τη θεματολογία των ρυθμίσεων που προτείνονται, καθώς και ως προς τη μεθοδολογία προσέγγισης για την υλοποίηση των σχετικών επιλογών. Από τη μελέτη υιοθετούνται συνδυαστικά οι εξής εναλλακτικές δυνατότητες ως προς την προσέγγιση του θέματος: α) η εναλλακτική δυνατότητα 1β, σύμφωνα με την οποία επιδιώκεται μια χωρική πόλωση του τομέα της βιομηχανίας, που λαμβάνει υπόψη τα συγκριτικά πλεονεκτήματα ανά περιοχή, αλλά όχι αποκλειστικά, και η οποία καταλήγει σε ένα πρότυπο που εμπεριέχει επιλογές πολιτικής που δεν αντανakλούν πάντα τις τάσεις της αγοράς, αλλά σταθμίζουν ένα σύνολο παραγόντων, όπως περιβαλλοντικά προβλήματα, περιφερειακές ανισότητες, και β) η εναλλακτική δυνατότητα 2α, σύμφωνα με την οποία επιδιώκεται σταδιακή αλλαγή της σχέσης μεταξύ οργανωμένης και διάσπαρτης χωροθέτησης της βιομηχανίας σε τοπικό επίπεδο, με σαφή ενίσχυση της πρώτης, αλλά διατήρηση και της δεύτερης. Εξάλλου, ως προς την υλοποίηση αυτών των επιλογών υιοθετείται η κατευθυντήρια προσέγγιση, αλλά με επαρκή, ανάλογα με την περίπτωση, εξειδίκευση των κατευθύνσεων, με χρήση διαγραμματικών ζωνών και άλλων χωρικών στοιχείων, και επίσης με χρήση κριτηρίων για εφαρμογή από τον

υποκείμενο σχεδιασμό. Η μελέτη περιγράφει την υφιστάμενη κατάσταση του περιβάλλοντος στο σύνολο της ελληνικής επικράτειας ανά περιβαλλοντική παράμετρο (βιοποικιλότητα, χλωρίδα, πανίδα, προστατευόμενες περιοχές, έδαφος, ύδατα, αέρας, κλίμα, πληθυσμός, υλικά περιουσιακά στοιχεία, πολιτιστική κληρονομιά, τοπίο) και αξιολογεί τις επιπτώσεις των κατευθύνσεων του ειδικού πλαισίου σε καθεμία από αυτές. Ειδικότερα, η εκτίμηση των επιπτώσεων των κατευθύνσεων του εθνικού προτύπου χωροταξικής οργάνωσης της βιομηχανίας περιλαμβάνει επιμέρους εκτίμηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον από την πρόταση για συγκεκριμένους πόλους φιλοξενίας της βιομηχανικής δραστηριότητας σε επίπεδο χώρας, δηλαδή στα μητροπολιτικά κέντρα της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης, σε υφιστάμενους πόλους με βιομηχανική δραστηριότητα διαπεριφερειακής εμβέλειας και νέους πόλους βιομηχανικής ανάπτυξης, καθώς και από την προώθηση περιοχών εντατικοποίησης, επέκτασης, ποιοτικής αναδιάρθρωσης ή στήριξης της βιομηχανίας. Επίσης, στη μελέτη περιλαμβάνεται περιβαλλοντική εκτίμηση των κριτηρίων για το καθεστώς και τους όρους οργανωμένης χωροθέτησης της βιομηχανίας και των επιπτώσεων από τις κατευθύνσεις κλαδικού και ειδικού χαρακτήρα για τη στρατηγική χωρική οργάνωση της βιομηχανίας, από τις συμπληρωματικές κατευθύνσεις για την προστασία του περιβάλλοντος, από την υλοποίηση των επιμέρους δράσεων του προγράμματος δράσης, καθώς και από τις κατευθύνσεις για υποδομές γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος. Περαιτέρω, η μελέτη, αξιολογώντας τις επιπτώσεις από την έγκριση και εφαρμογή του Ειδικού Πλαισίου, οι οποίες αναμένονται τόσο θετικές όσο και αρνητικές, κατά περίπτωση, αλλά και τα μέτρα που προτείνονται με το προσχέδιο του Ειδικού Πλαισίου, συμπεραίνει ότι το τελευταίο έχει ήδη ενσωματώσει ικανοποιητικά την περιβαλλοντική διάσταση στην οργάνωση και κατευθύνσεις της βιομηχανικής δραστηριότητας. Ως εκ τούτου, δεν προτείνονται μείζονες βελτιώσεις στο προσχέδιο του Ειδικού Πλαισίου, αλλά ορισμένες βελτιώσεις, η εφαρμογή των οποίων μπορεί να συμπληρώσει την περιβαλλοντική απόδοση του σχεδίου και να εξασφαλίσει σε μεγαλύτερο βαθμό την επίτευξη του στόχου της βέλτιστης ενσωμάτωσης της περιβαλλοντικής διάστασης στη βιομηχανική δραστηριότητα. Εξάλλου, με τη μελέτη προτείνεται να εμπλουτιστεί το παράρτημα IV του Ειδικού Πλαισίου, που περιλαμβάνει κατευθύνσεις για μηχανισμούς εφαρμογής, παρακολούθησης και ελέγχου της χωρικής ανάπτυξης της βιομηχανίας, με περιγραφή ενός συστήματος παρακολούθησης ανά περιβαλλοντικό θεματικό πεδίο κατ' αντιστοιχία με τις περιβαλλοντικές παραμέτρους που προτείνονται από την Οδηγία ΣΠΕ και με τη σειρά σημαντικότητας που έχουν οι επιπτώσεις της βιομηχανικής δραστηριότητας σε αυτές. Τέλος, στη μελέτη καταγράφονται οι αναγκαίες πρόσθετες βασικές μελέτες και έρευνες, η εκπόνηση των οποίων θα συμβάλει στην ουσιαστική εφαρμογή του Ειδικού Πλαισίου, καθώς και οι μελέτες εκ μέρους των βιομηχανιών που προβλέπονται από τη νομοθεσία

(ΜΠΕ, ΣΜΠΕ κλπ.). Η Σ.Μ.Π.Ε. διαβιβάσθηκε με το με αρ. πρωτ. 130466/29-6-2007 έγγραφο της Ε.Υ.Π.Ε. σε δημόσιες αρχές, φορείς και στα περιφερειακά συμβούλια για γνωμοδότηση και παραλλήλως δημοσιοποιήθηκε τόσο με σχετικές ανακοινώσεις σε εφημερίδες όσο και με ανάρτησή της στο διαδικτυακό τόπο του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., προκειμένου να τηρηθεί η προβλεπόμενη στη σχετική Κ.Υ.Α. διαδικασία ενημέρωσης του κοινού και διαβούλευσης. Κατόπιν αξιολογήσεως των παρατηρήσεων που υποβλήθηκαν στο στάδιο της διαβούλευσης, η Δ/ση Χωροταξίας του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. εισήγαγε το προσχέδιο του Ειδικού Πλαισίου προς συζήτηση στο Εθνικό Συμβούλιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης, το οποίο, με την υπ' αριθμ. 2/5.5.2008 πράξη του γνωμοδότησε θετικά επί των διατάξεων του σχεδίου με την προσθήκη παρατηρήσεων σε ορισμένες ρυθμίσεις, οι οποίες κωδικοποιήθηκαν σε σχετικό Παράρτημα. Ακολούθησε η έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης, με την οποία, η Επιτροπή Συντονισμού της Κυβερνητικής Πολιτικής στον Τομέα του Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης, ενέκρινε τόσο τη Σ.Μ.Π.Ε. όσο και το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τη βιομηχανία. Το Ειδικό Πλαίσιο, το οποίο εγκρίνεται με το άρθρο Πρώτο της προσβαλλόμενης απόφασης, διαρθρώνεται σε 7 Κεφάλαια και 6 Παραρτήματα. Στο πρώτο κεφάλαιο (άρθρα 1-2) προσδιορίζονται ο σκοπός και το περιεχόμενο του Πλαισίου, καθώς και η έκταση και το πεδίο εφαρμογής του, και επεξηγούνται οι βασικοί όροι που χρησιμοποιούνται στο κείμενο. Στο δεύτερο κεφάλαιο (άρθρο 3) παρατίθενται οι στόχοι της χωρικής βιομηχανικής πολιτικής, όπως καθορίζονται στο Ειδικό Πλαίσιο. Στο τρίτο κεφάλαιο (άρθρα 4-5) περιγράφεται η στρατηγική χωροταξική οργάνωση της βιομηχανίας, ειδικότερα, δε, το εθνικό πρότυπο και οι κατευθύνσεις κλαδικού και ειδικού χαρακτήρα. Ως προς τη χωροθέτηση της βιομηχανίας στον εθνικό χώρο το Πλαίσιο περιέχει κατευθύνσεις: Α) σε εθνικό επίπεδο αναφορικά με 1) πόλους και άξονες ανάπτυξης, 2) περιοχές εντατικοποίησης, επέκτασης, ποιοτικής αναδιάρθρωσης και στήριξης της βιομηχανίας, στις οποίες ασκούνται αντίστοιχες πολιτικές και 3) ειδικές κατηγορίες χώρου, δηλαδή χώρο ορεινό, παράκτιο και νησιωτικό με συγκεκριμένες προτεραιότητες για την ανάπτυξη της βιομηχανίας, καθώς και Β) σε επίπεδο διοικητικών ενοτήτων (περιφέρειες, νομούς). Οι κατευθύνσεις αυτές απεικονίζονται σχηματικά στα Διαγράμματα I και II και αναλύονται λεπτομερώς στο Παράρτημα I (άρθρο 4). Περαιτέρω, περιλαμβάνονται κατευθύνσεις για ορισμένες κατηγορίες βιομηχανικών δραστηριοτήτων (υποκλάδους ή μονάδες) ή για ζητήματα ειδικού χαρακτήρα που συνδέονται με τη χωρική οργάνωση της βιομηχανίας και απαιτούν εξειδικευμένη αντιμετώπιση από το χωρικό σχεδιασμό, οι οποίες υπερಿಸχύνουν αντίθετων γενικών χωροθετικών κατευθύνσεων του Πλαισίου (άρθρο 5). Οι κατευθύνσεις αυτές αφορούν σε: α) κατηγορίες βιομηχανικών δραστηριοτήτων με χωροθετική εξάρτηση από αγροτικές πρώτες ύλες, β) κατηγορίες δραστηριοτήτων με χωροθετική

εξάρτηση από πρώτες ύλες προερχόμενες από εξόρυξη, γ) κατηγορίες βιομηχανικών δραστηριοτήτων με ανάγκη χωροθέτησης σε άμεση επαφή με θαλάσσιο μέτωπο, δ) μεγάλες υφιστάμενες βιομηχανικές επιχειρήσεις κρίσιμες για την τοπική οικονομία, για τις οποίες εγκρίνεται Επιχειρηματικό Σχέδιο Διάσωσης και Αναδιάρθρωσης, ε) επενδύσεις υψηλής τεχνολογίας, στ) βιομηχανικές επενδύσεις μείζονος σημασίας για την εθνική οικονομία, ζ) μονάδες της Οδηγίας Σεβέζο II και η) ειδικά θέματα που αφορούν τη χωροθέτηση ενεργειακών δραστηριοτήτων και μονάδων αφαλάτωσης σε όλα τα νησιά πλην Εύβοιας και Κρήτης, και τις μονάδες επεξεργασίας λυμάτων και απορριμμάτων που είναι συμπληρωματικές βιομηχανικών μονάδων ή οργανωμένων υποδοχέων. Ειδικότερα, ως προς τις δραστηριότητες με χωροθετική εξάρτηση από αγροτικές πρώτες ύλες, προβλέπεται, μεταξύ άλλων, ότι είναι αποδεκτή η χωροθέτησή τους σε περιοχές Αγροτικής Γης Υψηλής Παραγωγικότητας και κατ' αρχήν αποδεκτή η χωροθέτησή τους σε περιοχές του δικτύου NATURA 2000, εκτός των οικοτόπων κοινοτικής προτεραιότητας, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που τίθενται από τα νομικά καθεστώτα προστασίας τους. Περαιτέρω, ως προς τις δραστηριότητες με χωροθετική εξάρτηση από πρώτες ύλες προερχόμενες από εξόρυξη και, συγκεκριμένα, εγκαταστάσεις πρωτογενούς επεξεργασίας ορυκτών πρώτων υλών, μονάδες μεταποίησης και μονάδες ηλεκτροπαραγωγής ορίζονται οι εξής κατευθύνσεις: α) επιτρέπονται σε χωροθετημένα μεταλλεία ή λατομεία, β) είναι δυνατή η χωροθέτησή τους σε περιοχές του δικτύου NATURA 2000, εκτός των οικοτόπων κοινοτικής προτεραιότητας, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που τίθενται από τα νομικά καθεστώτα προστασίας τους και γ) είναι κατ' αρχήν αποδεκτή η εγκατάστασή τους σε δάση ή δασικές εκτάσεις, στο πλαίσιο των διατάξεων της δασικής νομοθεσίας, όταν δεν είναι τεχνικοοικονομικά πρόσφορη ή εφικτή η εγκατάσταση εκτός των περιοχών αυτών. Στο τέταρτο κεφάλαιο (άρθρα 6-8) περιλαμβάνονται κατευθύνσεις για το καθεστώς χωροθέτησης και δόμησης της βιομηχανίας. Ειδικότερα, ως προς την οργανωμένη χωροθέτηση της βιομηχανίας, προβλέπεται ότι πρέπει να αναμορφωθεί το σύστημα των οργανωμένων υποδοχέων, τίθενται οι χωροταξικές προϋποθέσεις δημιουργίας τους, καθορίζεται η διαδικασία ίδρυσής τους, ορίζονται επιτρεπόμενες χρήσεις, πολεοδομικοί και λοιποί όροι, καθώς και κίνητρα για τη βελτίωση της συγκριτικής ελκυστικότητάς τους, και παρατίθεται ενδεικτική εκτίμηση των απαιτούμενων εκτάσεων για την εγκατάστασή τους (άρθρο 6 σε συνδυασμό με το Παράρτημα II). Περαιτέρω, ορίζονται κατευθύνσεις για το καθεστώς και τους όρους δόμησης της βιομηχανίας σε εκτός σχεδίου περιοχές (άρθρο 7), καθώς και κριτήρια και συμβατότητες χωροθέτησης των βιομηχανικών μονάδων και υποδοχέων που συνδέονται με τα χαρακτηριστικά της περιοχής χωροθέτησης (άρθρο 8). Στο πέμπτο κεφάλαιο (άρθρα 9-10) περιλαμβάνονται κατευθύνσεις για τον υποκείμενο χωροταξικό και πολεοδομικό σχεδιασμό και

επί άλλων ειδικών ζητημάτων. Στο έκτο κεφάλαιο (άρθρο 11) περιγράφεται το πρόγραμμα δράσης για την εφαρμογή του Ειδικού Πλαισίου. Στο έβδομο κεφάλαιο (άρθρα 12-14), εκτός από τις μεταβατικές και τις καταργούμενες διατάξεις, ενσωματώνονται: α) τα 6 Παραρτήματα που περιλαμβάνουν κατευθύνσεις για τη χωρική οργάνωση της βιομηχανίας σε περιφερειακό και νομαρχιακό επίπεδο (Παράρτημα I), ενδεικτική εκτίμηση των απαιτούμενων εκτάσεων για οργανωμένους υποδοχείς της βιομηχανίας (Παράρτημα II), κατευθύνσεις για τροποποιήσεις και συμπληρώσεις του ν. 2742/1999 (Παράρτημα III), κατευθύνσεις για μηχανισμούς εφαρμογής, παρακολούθησης και ελέγχου της χωρικής ανάπτυξης της βιομηχανίας (Παράρτημα IV), τα συμπλέγματα βιομηχανικών κλάδων (Παράρτημα V) και επεξήγηση των χρησιμοποιούμενων συντομογραφιών (Παράρτημα VI), καθώς και β) τα 3 Διαγράμματα που απεικονίζουν το Εθνικό πρότυπο χωροταξικής οργάνωσής της (Διάγραμμα I), το πρότυπο χωροταξικής οργάνωσης στην Αττική (Διάγραμμα Ια) και κατευθύνσεις για τη χωρική βιομηχανική πολιτική σε επίπεδο νομού (Διάγραμμα II). Τέλος, με το άρθρο Δεύτερο της προσβαλλόμενης απόφασης ορίζεται σε 15 έτη το χρονικό διάστημα ισχύος των ρυθμίσεων του Πλαισίου και λαμβάνεται πρόνοια για την αναθεώρησή του και την παρακολούθηση των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων που προκαλούνται από την εφαρμογή του.

9. Επειδή, στο προσβαλλόμενο ειδικό χωροταξικό πλαίσιο περιλαμβάνονται συγκεκριμένες κατευθύνσεις και ειδικότερες ρυθμίσεις, όπως είναι τα κριτήρια και οι συμβατότητες χωροθέτησης βιομηχανικών μονάδων και υποδοχέων, σύμφωνα με όσα εκτίθενται στην προηγούμενη σκέψη, οι κατευθύνσεις δε αυτές δεσμεύουν τον υποκείμενο χωροταξικό και πολεοδομικό σχεδιασμό και πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την έγκριση περιβαλλοντικών όρων και τη χορήγηση των απαιτούμενων αδειών για την εγκατάσταση και λειτουργία των σχετικών έργων και, συνεπώς, αναπτύσσουν πλήρη κανονιστική ισχύ, αφού δεν είναι δυνατή η αδειοδότηση έργων που δεν πληρούν τα προβλεπόμενα από το σχέδιο κριτήρια. Σε περίπτωση δε συνδρομής των κριτηρίων και λοιπών όρων και προϋποθέσεων που ορίζονται με το προσβαλλόμενο ειδικό χωροταξικό πλαίσιο, είναι μεν κατ' αρχήν επιτρεπτή η χωροθέτηση βιομηχανικών μονάδων, σε οργανωμένο υποδοχέα, είτε εκτός αυτού υπό προϋποθέσεις, απαιτείται, όμως, να τηρηθεί η αναγκαία κατά νόμο διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης, στο πλαίσιο της οποίας θα κριθεί αν συντρέχουν οι κατά την περιβαλλοντική νομοθεσία προβλεπόμενες προϋποθέσεις για την εγκατάσταση του συγκεκριμένου έργου στην προεπιλεγείσα περιοχή και θέση και θα επιβληθούν οι, κατά την κρίση της Διοικήσεως, αναγκαίοι περιβαλλοντικοί όροι για την πρόληψη και τον περιορισμό των δυσμενών επιπτώσεων της οικείας δραστηριότητας στο περιβάλλον, κατ' εκτίμηση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του έργου και της περιοχής εγκαταστάσεώς του. Εξάλλου, τα προβλεπόμενα από το άρθρο 7

- του ν. 2742/1999 ειδικά πλαίσια χωροταξικού σχεδιασμού και αειφόρου ανάπτυξης, αποτελούν πράξεις της εκτελεστικής λειτουργίας με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και αντικείμενο σε σχέση με τις πράξεις της Διοικήσεως, οι οποίες εκδίδονται με βάση εξουσιοδότηση τυπικού νόμου και οι οποίες έχουν αμιγώς κανονιστικό περιεχόμενο, διότι, όπως εκτίθεται στις προηγούμενες σκέψεις, περιέχουν στρατηγικές επιλογές, για την υλοποίηση των οποίων, μπορούν να εισάγονται συγκεκριμένες δεσμευτικές ρυθμίσεις, συναρτώμενες με τις αναγκαίες για το σκοπό αυτό τεχνικές εκτιμήσεις. Το αντικείμενο δε των ρυθμίσεων που επιτρέπεται να θεσπιστούν με τα εν λόγω ειδικά σχέδια προσδιορίζεται με το ανωτέρω άρθρο 7 σε συνδυασμό με το άρθρο 2 του ν. 2742/1999. Κατά συνέπεια, ενόψει και όσων εκτίθενται στις προηγούμενες σκέψεις, η απόφαση έγκρισης του ειδικού πλαισίου χωροταξικού σχεδιασμού, κατά της οποίας στρέφεται η κρινόμενη αίτηση, προσβάλλεται παραδεκτώς, είναι δε απορριπτέος ο περί του αντιθέτου ισχυρισμός της Διοικήσεως.
10. Επειδή, με την οδηγία 92/43/ΕΟΚ «για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων, καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας» συστήθηκε ένα συνεκτικό ευρωπαϊκό οικολογικό δίκτυο ειδικών ζωνών (Natura 2000) που αποσκοπεί στην προστασία της βιοποικιλότητας στο έδαφος της Ευρωπαϊκής Ενώσεως. Σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 3 της οδηγίας: «3. Κάθε σχέδιο, μη άμεσα συνδεόμενο ή αναγκαίο για τη διαχείριση του τόπου, το οποίο όμως είναι δυνατόν να επηρεάζει σημαντικά τον εν λόγω τόπο, καθεαυτό ή από κοινού με άλλα σχέδια, εκτιμάται δεόντως ως προς τις επιπτώσεις του στον τόπο, λαμβανομένων υπόψη των στόχων διατήρησής του. Βάσει των συμπερασμάτων της εκτίμησης των επιπτώσεων στον τόπο και εξαιρουμένης της περίπτωσης των διατάξεων της παραγράφου 4, οι αρμόδιες εθνικές αρχές συμφωνούν για το οικείο σχέδιο μόνον αφού βεβαιωθούν ότι δεν θα παραβιάσει την ακεραιότητα του τόπου περί του οποίου πρόκειται και, ενδεχομένως, αφού εκφρασθεί πρώτα η δημόσια γνώμη». Παρόμοιες ρυθμίσεις περιέχονται στο άρθρο 6 παρ. 1 περ. η' της Κ.Υ.Α. 33318/30281/1998 (Β' 1289), η οποία εκδόθηκε σε συμμόρφωση προς την οδηγία 92/43. Από τις διατάξεις αυτές συνάγεται ότι η κατ' άρθρο 6 παρ. 3 της οδηγίας για τους οικοτόπους δέουσα εκτίμηση των επιπτώσεων του σχεδίου ή του έργου στον προστατευόμενο τόπο προϋποθέτει ότι, προ της εγκρίσεως του σχεδίου ή του έργου, προσδιορίζονται, λαμβανομένων υπ' όψιν των βέλτιστων επιστημονικών γνώσεων επί του θέματος, όλες οι πτυχές του σχεδίου ή του έργου που θα μπορούσαν, είτε η καθεμία από μόνη της είτε σε συνδυασμό με άλλα σχέδια ή έργα, να επηρεάσουν τους στόχους διατηρήσεως του τόπου αυτού. Η αρμόδια αρχή επιτρέπει την άσκηση δραστηριότητας στον οικείο τόπο μόνον εφ' όσον δεν υφίσταται, από επιστημονικής απόψεως, οποιαδήποτε εύλογη αμφιβολία ως προς την απουσία επιβλαβών συνεπειών για την ακεραιότητά του (βλ. μεταξύ άλλων C-127/2002, Waddenvereniging και Vogelbeschermingsvereniging, C-6/2004, Επιτροπή/Ηνωμένου Βασιλείου,

C-304/05 Επιτροπή/Ιταλικής Δημοκρατίας, C-241/08 Επιτροπή/Γαλλικής Δημοκρατίας, C-404/09, Alto Sil). Η δέουσα εκτίμηση πρέπει να διενεργείται και σε σχέδια ή έργα χωροθετημένα εκτός του προστατευόμενου τόπου, εφ' όσον ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις σε αυτόν (βλ. C-98/03 Επιτροπή/Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, C-404/09, Alto Sil). Εξ άλλου, όπως έχει κριθεί, οι διατάξεις του άρθρου 6 της οδηγίας για τους οικοτόπους δεν απαγορεύουν, κατ' αρχήν, την άσκηση εξορυκτικών δραστηριοτήτων εντός ή πλησίον των προστατευόμενων τόπων, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου αυτού, δηλαδή εφόσον διασφαλίζεται, κατόπιν δέουσας εκτιμήσεως και πέραν κάθε εύλογης αμφιβολίας, ότι η εν λόγω δραστηριότητα έχει σχεδιασθεί κατά τρόπο ώστε να μην παραβλάπτεται η ακεραιότητα του τόπου (πρβλ. ΣτΕ 1990/2007 7μ., C-404/09, Alto Sil).

11. Επειδή, κατά τα εκτεθέντα στη σκέψη 8, το προσβαλλόμενο Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τη Βιομηχανία περιλαμβάνει: α) στόχους και κατευθύνσεις για τη χωρική διάσταση της εθνικής βιομηχανικής πολιτικής, β) κατευθύνσεις και προτεραιότητες για τη στρατηγική χωρική οργάνωση της βιομηχανίας σε περιφερειακό και νομαρχιακό επίπεδο, γ) κατευθύνσεις κλαδικού και ειδικού χαρακτήρα για τη στρατηγική χωρική οργάνωση της βιομηχανίας, δ) κατευθύνσεις για τη μεταρρύθμιση του καθεστώτος και των όρων οργανωμένης χωροθέτησης της βιομηχανίας, καθώς και προτάσεις συναφών κινήτρων και ποσοτικές εκτιμήσεις για τις σχετικές ανάγκες, ε) κατευθύνσεις για τη μεταρρύθμιση του καθεστώτος και των όρων δόμησης της βιομηχανίας σε εκτός σχεδίου περιοχές, στ) κριτήρια και ειδικές κατευθύνσεις για τη χωροθέτηση των βιομηχανικών μονάδων, ζ) κατευθύνσεις για τον υποκείμενο χωροταξικό και πολεοδομικό σχεδιασμό, η) κατευθύνσεις για τη συμπλήρωση και την τροποποίηση του ν. 2742/1999, θ) κατευθύνσεις για μηχανισμούς εφαρμογής, παρακολούθησης και ελέγχου της χωρικής ανάπτυξης της βιομηχανίας, ι) κατευθύνσεις για τον αναπτυξιακό προγραμματισμό και κ) κατευθύνσεις για τις υποδομές γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος και λοιπές δράσεις που συνδέονται με τη χωρική ανάπτυξη της βιομηχανίας. Επιπλέον, με το προσβαλλόμενο Ειδικό Πλαίσιο προτείνεται πρόγραμμα δράσης, στο οποίο εξειδικεύονται οι απαιτούμενες για την εφαρμογή του ενέργειες, δράσεις, ρυθμίσεις και προγράμματα (άρθρο 11). Εξάλλου, όπως προκύπτει από το περιεχόμενο της σχετικής ΣΜΠΕ, ως προς τη μεθοδολογία του σχεδιασμού έχει επιλεγεί η κατευθυντήρια προσέγγιση, αλλά με επαρκή, ανάλογα με την περίπτωση, εξειδίκευση των κατευθύνσεων, με χρήση διαγραμματικών ζωνών και άλλων χωρικών στοιχείων, ώστε να εφαρμόζονται με επαρκώς ομοιογενή και συντονισμένο τρόπο οι κατευθύνσεις, κατά την αναγκαία εξειδίκευσή τους. Η προσέγγιση δε αυτή χαρακτηρίζει τα συστήματα σχεδιασμού που είναι συγγενέστερα προς το ελληνικό, όπως της Γαλλίας και εν μέρει της Γερμανίας, και υιοθετείται από το προσβαλλόμενο Ειδικό Πλαίσιο, με ευέλικτη

χρήση που είναι αναγκαία λόγω του ευρέως φάσματος χωρικών θεμάτων διαφορετικού χαρακτήρα που καλύπτονται από το Πλαίσιο (κεφ. 5 σελ. 4 ΣΜΠΕ). Από όσα εκτίθενται στις προηγούμενες σκέψεις προκύπτει ότι το προσβαλλόμενο Ειδικό Πλαίσιο στηρίζεται σε εκτίμηση και αξιολόγηση όλων των στοιχείων και κριτηρίων που αντιστοιχούν σε αυτό το επίπεδο σχεδιασμού, ο οποίος, όπως εκτέθηκε, περιέχει κυρίως κατευθύνσεις, δεν απαιτείται δε η προβλεπόμενη στο άρθρο 6 παρ. 3 της οδηγίας 92/43 εκτίμηση, η οποία πρέπει να συνδέεται με συγκεκριμένο τόπο και έργο, και η οποία είναι αναγκαία σε επόμενο στάδιο σχεδιασμού και στη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης, όπως άλλωστε προβλέπει το άρθρο 5 του προσβαλλόμενου Ειδικού Πλαισίου. Συνεπώς, ο σχετικός λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

12. Επειδή, περαιτέρω, προβάλλεται ότι οι διατάξεις του άρθρου 5 παρ. 2 της προσβαλλόμενης πράξης, που επιτρέπουν τη χωροθέτηση ολοκληρωμένων και καθετοποιημένων εξορυκτικών-μεταλλουργικών κέντρων σε περιοχές όπου εντοπίζεται το κοίτασμα ακόμη και εντός δάσους ή δασικής εκτάσεως ακόμη και εντός περιοχής του δικτύου NATURA 2000, είναι παράνομες και ακυρωτέες ως αντιβαίνουσες στις διατάξεις του άρθρου 24 του Συντάγματος αλλά και στις αρχές της βιωσίμου ανάπτυξεως. Προβάλλεται ειδικότερα ότι στο νομό Φωκίδας, η οποία καλύπτεται από δασοσκεπείς ορεινούς όγκους, οι οποίοι είναι παράλληλα περιοχές του δικτύου NATURA 2000 (όπως της Γκιώνας, των Βαρδουσιών και του Παρνασσού, ο κύριος όγκος του οποίου έχει επιπλέον χαρακτηριστεί ως εθνικός δρυμός), με την προσβαλλόμενη πράξη χωροθετείται εντατική εξορυκτική δραστηριότητα και «καθετοποιημένα» εξορυκτικά-μεταλλουργικά κέντρα, κατά παράβαση των ανωτέρω διατάξεων.
13. Επειδή, με το τρίτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 24 του Συντάγματος, ανατίθεται στον κοινό νομοθέτη να θεσπίσει τις αναγκαίες ρυθμίσεις για την προστασία των δασών και των δασικών εκτάσεων, με το τελευταίο δε εδάφιο της ίδιας παραγράφου επιβάλλεται ευθέως απαγόρευση μεταβολής του προορισμού τους, παρέχεται δε στο νομοθέτη η δυνατότητα να επιτρέψει μόνον κατ' εξαίρεση την αλλοίωση της μορφής των δασών και των δασικών εκτάσεων για λόγους δημόσιας ωφέλειας, αφού εκτιμηθούν οι επιπτώσεις της αλλοιώσεως στο φυσικό περιβάλλον, η σημασία της διαφυλάξεως των εκτάσεων με δασική βλάστηση σε σχέση με τη σημασία που έχει ο σκοπός για τον οποίο αυτή επιβάλλεται καθώς και με τον τρόπο, με το οποίο ο σκοπός αυτός θα μπορούσε ενδεχομένως να επιτευχθεί χωρίς αλλοίωση του δασικού χαρακτήρα της έκτασης, και μόνον αν ο σκοπός δεν μπορεί να εκπληρωθεί με άλλον τρόπο που, έστω και δαπανηρότερος, δεν θα έθιγε την υπάρχουσα στην έκταση δασική βλάστηση. Εξ άλλου, κατά το άρθρο 4 του ν. 998/1979 (Α' 289) όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 παρ. 3 του ν. 3208/2003 (Α' 303) «1. Τα δάση και αι δασικά εκτάσεις, διά την αποτελεσματική και διαρκή προστασίαν των, διακρίνονται αναλόγως προς την ωφελιμότητα και τας

λειτουργίας τας οποίας εξυπηρετούν ως ακολούθως: α) Δάση και δασικές εκτάσεις που παρουσιάζουν ιδιαίτερο επιστημονικό, αισθητικό, οικολογικό και γεωμορφολογικό ενδιαφέρον ή περιλαμβάνονται σε ειδικές ζώνες διατήρησης και ζώνες ειδικής προστασίας (εθνικοί δρυμοί, αισθητικά δάση, υγροβιότοποι, διατηρητέα μνημεία της φύσης, δίκτυα και περιοχές προστατευόμενα από τις διατάξεις του κοινοτικού δικαίου, αρχαιολογικοί χώροι, το άμεσο περιβάλλον μνημείων και ιστορικοί τόποι) ... β) Δάση και δασικά εκτάσεις, οι οποίες ασκούν ιδιαίτερο προστατευτική επίδραση επί των εδαφών και των υπογείων υδάτων, ως και κείμενα εντός λεκανών απορροής χειμάρρων, οι υπερκείμενοι πόλεων, χωρίων ή οικισμών, οι ασκούμενοι προστασία επί παρακειμένων φυσικών ή πολιτιστικών μνημείων ή σημαντικών τεχνικών έργων (προστατευτικά δάση και δασικά εκτάσεις). γ) ...». Στο άρθρο 56 του ίδιου νόμου ορίζεται ότι: «1. Εις τα δάση και τας δασικές εκτάσεις των κατηγοριών γ' και ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 4 και οι οποίες δεν εμπίπτουν εις τας περιπτώσεις α', δ', ε' και ζ' της παραγράφου 2 του αυτού άρθρου, επιτρέπεται η εγκατάσταση βιομηχανιών κοπής και επεξεργασίας ξύλου ή βιομηχανιών εχουσών ως πρώτη ύλη το ξύλον ή άλλα προϊόντα του δάσους, ως και βιομηχανιών γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων. Η εγκατάσταση γίνεται κατόπιν αδείας του νομάρχου, χορηγουμένης μετά σύμφωνον γνώμην του συμβουλίου δασών του νομού και πάντοτε υπό τον όρον της τηρήσεως των υπό των δασικών κανονισμών προβλεπόμενων μέτρων ασφαλείας. 2. ... 3. Ναυπηγεία ή διυλιστήρια ή άλλα μεγάλα βιομηχανικά συγκροτήματα επιτρέπεται να εγκατασταθούν και καταλάβουν δάση και δασικές εκτάσεις περιλαμβανομένης εις την υπό στοιχείον β' κατηγορίαν της παραγράφου 2 του άρθρου 4 του παρόντος, μη περιλαμβανομένης δε εις τας υπό στοιχεία α' και ε' της αυτής παραγράφου περιπτώσεις ουδέ εις τας κατηγορίας α' και β' της παραγράφου 1 του αυτού άρθρου 4, εφ' όσον τούτο επιβάλλεται εκ της φύσεως των ως άνω επιχειρήσεων και εκ της θέσεως εις ην κείνται τα δάση ή οι δασικά εκτάσεις. Η σχετική έγκρισις παρέχεται υπό του Υπουργικού Συμβουλίου διά πράξεως αυτού. Η εκχέρωση της αναγκαιούσης εκτάσεως γίνεται πάντοτε υπό τον όρον της αναλήψεως της υποχρεώσεως προς αναδάσωση περιβαλλούσης τας εγκαταστάσεις η εγγύς προς αυτάς κειμένης περιοχής εις έκτασιν μείζονα μέχρι και του διπλασίου της καταλαμβανομένης υπό των εν λόγω εγκαταστάσεων. 4. ... 5. ...». Περαιτέρω, στο άρθρο 57 του νόμου αυτού, όπως ίσχυε κατά την έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης, προβλέπεται ότι: «1. ... 2. Εκμετάλλευσις μεταλλείων και λατομείων διά της εξορύξεως, διαλογής, επεξεργασίας και αποκομιδής μεταλλευτικών ή λατομικών ορυκτών, διάνοιξις οδών προσπελάσεως και ανεγέρσεως εγκαταστάσεων εξυπηρετουσών τας ανάγκας εκμεταλλεύσεως τούτων εντός δασών ή δασικών εκτάσεων επιτρέπονται ελευθέρως, εφ' όσον εχορηγήθη η κατά την προηγουμένην παράγραφον έγκρισις ερευνής. Εάν δεν εχορηγήθη η ως είρηται έγκρισις ερευνής,

απαιτείται ειδική έγκριση της εκμεταλλεύσεως, χορηγούμενη δι' αποφάσεως του νομάρχου, εκδιδόμενη μετά γνώμην του νομαρχιακού συμβουλίου δασών και εφ' όσον την εκμετάλλευσιν τούτων θεωρεί ιδιαιτέρως συμφέρουσαν διά την εθνικήν οικονομίαν το Υπουργείον Βιομηχανίας. ... Εις πάσαν περίπτωσιν απαιτείται έγκριση διά την εκμετάλλευσιν μεταλλείων ή λατομείων εντός δασών ή δασικών εκτάσεων των κατηγοριών α' και β' παραγράφου 1 του άρθρου 4, ως και των κατηγοριών δ', ε' και ζ' της παραγράφου 2 του αυτού άρθρου, ανεξαρτήτως του αν εχορηγήθη ή μη κατά την προηγουμένην παράγραφον έγκριση. ... 3. Η εκμετάλλευσιν των μεταλλευτικών και λατομικών ορυκτών ενεργείται υποχρεωτικώς κατά τρόπον μη καταστρέφοντα την δασικήν βλάστησιν ει μη εις το απολύτως απαραίτητον μέτρον. Η εναπόθεσις ή μεταφορά των στείρων ή καταλοίπων εκ των εξορυσσομένων μεταλλευμάτων ή λατομικών ορυκτών ενεργείται εις ειδικούς προς τούτο χώρους κατά τους όρους της εν άρθρω 45 παρ. 4 μελέτης». Όπως έχει κριθεί, κατά την έννοια των διατάξεων του ν. 998/1979 που ρυθμίζουν, μεταξύ άλλων, την άσκηση μεταλλευτικών δραστηριοτήτων εντός δασών και δασικών εκτάσεων, ερμηνευόμενων υπό το φως του άρθρου 24 παρ. 1 του Συντάγματος που επιτάσσει την προστασία των δασών και δασικών εκτάσεων, είναι ανεκτή η μεταβολή της μορφής εκτάσεως με δασική βλάστηση για την άσκηση των δραστηριοτήτων αυτών, προκειμένου να ικανοποιηθούν ανάγκες οι οποίες δεν θα μπορούσαν να καλυφθούν διαφορετικά, με την προϋπόθεση, όμως, ότι η σχετική ανάγκη υπερτερεί της διαφυλάξεως εκτάσεως με δασική βλάστηση και ότι δεν υφίσταται τρόπος ικανοποιήσεώς της με άλλο τρόπο. Η προϋπόθεση αυτή συντρέχει εφόσον κριθεί ότι η ικανοποίηση της συγκεκριμένης ανάγκης εκτιμώμενης, μεταξύ άλλων, εν όψει της σπανιότητας και του βαθμού επάρκειας των ορυκτών και των υφισταμένων δυνατοτήτων καλύψεως της σχετικής ζήτησης, έχει για την εθνική οικονομία ζωτική σημασία. Στα πλαίσια αυτά η μεταλλευτική δραστηριότητα αποτελεί επιτρεπτή, υπό όρους, δραστηριότητα εκμετάλλευσιν πλουτοπαραγωγικών πόρων, η οποία, κατά το αντίστοιχο νομοθετικό πλαίσιο, έχει συγκεκριμένη χρονική διάρκεια και συνδέεται με υποχρέωση ανάπλασης του μεταλλευτικού χώρου μετά τη λήξη της δραστηριότητας αυτής και πάντως δεν συνεπάγεται μεταβολή του νομικού χαρακτήρα των εκτάσεων, αλλά μόνο προσωρινή δυνατότητα επεμβάσεως σε αυτές (πρβλ. ΣτΕ 293/2009, 1990/2007 7μ., 3297/2007, 2763/2006, 2268/2004 κ.ά.). Περαιτέρω, όπως συνάγεται από τη διάταξη του άρθρου 57, όπως ίσχυε κατά τον κρίσιμο εν προκειμένω χρόνο, προ της αντικαταστάσεώς του από το ν. 4001/2011 (Α' 179), η οποία αναφέρεται όχι μόνο στην εξορυκτική δραστηριότητα αλλά και στις συναφείς υποστηρικτικές εγκαταστάσεις, υποδομές και μονάδες διαλογής, επεξεργασίας και αποκομιδής των ορυκτών, οι όροι και οι προϋποθέσεις υπό τους οποίους επιτρέπεται όχι μόνο η ανάπτυξη της εξορυκτικής δραστηριότητας εντός δασών και δασικών εκτάσεων, αλλά και η χωροθέτηση

των μονάδων επεξεργασίας των ορυκτών μετά των αναγκαίων υποστηρικτικών υποδομών, διέπονται αποκλειστικά από τις ρυθμίσεις του άρθρου 57 του ν. 998/1979, οι οποίες είναι ειδικότερες σε σχέση με τις διατάξεις του άρθρου 56 του ίδιου νόμου που ρυθμίζουν την εγκατάσταση βιομηχανικών μονάδων εν γένει εντός δασών και δασικών εκτάσεων. Η ρύθμιση αυτή, εξ άλλου, είναι σύμφωνη προς τα άρθρα 24 και 106 του Συντάγματος, καθ' όσον ο νομοθέτης διά των διατάξεων αυτών αναγνωρίζει την ανάγκη αξιοποίησης των ορυκτών πρώτων υλών της χώρας, αλλά και την ιδιαιτερότητα της εξορυκτικής δραστηριότητας, η οποία περιορίζεται σε περιοχές όπου εντοπίζονται βιώσιμα κοιτάσματα προς εκμετάλλευση και θέτει ειδικές προϋποθέσεις για την άσκηση της δραστηριότητας αυτής σε εκτάσεις με δασικό χαρακτήρα, ώστε να επιτυγχάνεται τόσο η προστασία του ευαίσθητου οικοσυστήματος όσο και η τεχνικοοικονομική βιωσιμότητα εκμεταλλεύσεων, οι οποίες κρίνονται ιδιαιτέρως συμφέρουσες για την εθνική οικονομία. Περαιτέρω, σύμφωνα με τις διατάξεις του ως άνω άρθρου 57, από τις οποίες διέπεται η χωροθέτηση των αναγκαίων υποστηρικτικών υποδομών και βιομηχανικών μονάδων με αντικείμενο την άσκηση εξορυκτικής δραστηριότητας, κατά τα ανωτέρω εκτιθέμενα, είναι επιτρεπτή η χωροθέτηση των μονάδων αυτών και σε περιοχές που εμπίπτουν στις περ. α' και β' της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του ίδιου νόμου, με την προϋπόθεση ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις και όροι που προβλέπονται στις διατάξεις αυτές και εκείνοι που απορρέουν από το συνταγματικό καθεστώς προστασίας των δασών και των δασικών εκτάσεων, σύμφωνα με όσα αναφέρονται ανωτέρω, ήτοι εφόσον αιτιολογείται η ανάγκη χωροθέτησης των μονάδων αυτών πλησίον των περιοχών εξόρυξης, ώστε να αποφεύγεται διάχυση των οχληρών επιπτώσεων σε ευρύτερη έκταση του οικοσυστήματος, κατόπιν εξετάσεως εναλλακτικών λύσεων, διερεύνησης των επιπτώσεων που θα προκληθούν στο οικοσύστημα και υιοθέτησης των απαραίτητων μέτρων που θα εξασφαλίζουν αφ' ενός την αποτελεσματική προστασία των περιβαλλοντικών παραγόντων, μεταξύ των οποίων και οι αβιοτικοί παράγοντες, που είναι απαραίτητα για την αναγέννηση του οικοσυστήματος, και αφ' ετέρου την αποκατάσταση του πληγέντος οικοσυστήματος μετά το πέρας της εκμετάλλευσης και, τέλος, στάθμισης του δημοσίου συμφέροντος που εξυπηρετείται από την αξιοποίηση του συγκεκριμένου κοιτάσματος. Εξ άλλου, υπό τους αυτούς όρους και προϋποθέσεις του άρθρου 57 εγκρίνονται και οι χώροι απόθεσης των εξορυκτικών αποβλήτων, οι οποίοι δύνανται να χωροθετούνται και εντός δασών και δασικών εκτάσεων των ανωτέρω κατηγοριών υπό τους ειδικότερους όρους που τίθενται με τις οικείες πράξεις εγκρίσεως περιβαλλοντικών όρων, εφ' όσον πληρούν και τις απαιτήσεις και προδιαγραφές της υπ' αριθμ. 39624/2209/Ε103/2009 Κ.Υ.Α. περί διαχείρισης των αποβλήτων της εξορυκτικής βιομηχανίας, εκδοθείσας σε συμμόρφωση με την οδηγία 2006/21/ΕΚ.

14. Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, στο άρθρο 5 του προσβαλλόμενου Ειδικού Πλαισίου, υπό τον τίτλο «Κατευθύνσεις κλαδικού και ειδικού χαρακτήρα για τη στρατηγική χωρική οργάνωση της βιομηχανίας», ορίζονται τα εξής: «Στο άρθρο αυτό περιλαμβάνονται κατευθύνσεις για ορισμένες κατηγορίες βιομηχανικών δραστηριοτήτων (υποκλάδους ή μονάδες) ή για ζητήματα ειδικού χαρακτήρα που συνδέονται με τη χωρική οργάνωση της βιομηχανίας, και απαιτούν εξειδικευμένη αντιμετώπιση από το χωρικό σχεδιασμό. Οι ειδικές αυτές κατευθύνσεις που αφορούν κατηγορίες τόσο βιομηχανικών μονάδων (συμπεριλαμβανομένων των αναγκαίων υποδομών προσπέλασης, περιβαλλοντικής προστασίας κλπ.) όσο και οργανωμένων υποδοχέων εξειδικευμένων για την υποδοχή τους, υπερσχύουν αντίθετων γενικών χωροταξικών κατευθύνσεων του παρόντος. Σε μονάδες που εμπίπτουν σε περισσότερες της μιας από τις περιπτώσεις του παρόντος άρθρου, εφαρμόζονται αθροιστικά οι σχετικές κατευθύνσεις. Ο προσδιορισμός των δραστηριοτήτων που υπάγονται στις επόμενες παραγράφους μπορεί να αποσαφηνιστεί περαιτέρω με κατάλληλη νομοθετική ρύθμιση. 1. ... 2. Κατηγορίες δραστηριοτήτων με χωροθετική εξάρτηση από πρώτες ύλες προερχόμενες από εξόρυξη α) Στις κατηγορίες αυτές εντάσσονται, σύμφωνα με σχετική γνωμοδότηση των αρμόδιων υπηρεσιών του Υπουργείου Ανάπτυξης: - Εγκαταστάσεις πρωτογενούς επεξεργασίας ορυκτών πρώτων υλών (των λατομικών ορυκτών συμπεριλαμβανομένων) στις περιοχές εξόρυξης τους. - Μονάδες μεταποίησης χωροθετημένες σε περιοχές εκμετάλλευσης ορυκτών πρώτων υλών, τις οποίες οι μονάδες αυτές καθετοποιούν. - ... β) Για την ίδρυση ή το μετασχηματισμό υφιστάμενων μονάδων που ανήκουν στις δραστηριότητες αυτές δίδονται οι ακόλουθες κατευθύνσεις: - Σε χωροθετημένα μεταλλεία ή λατομεία, επιτρέπονται μονάδες του παρόντος άρθρου, εφόσον παρουσιάζουν εξάρτηση από πρώτες ύλες που παράγονται στο αντίστοιχο χώρο. - Σε περιοχές του δικτύου ΦΥΣΗ (NATURA) 2000, εκτός των οικοτόπων κοινοτικής προτεραιότητας όπου απαγορεύεται η εγκατάσταση των ανωτέρω βιομηχανικών μονάδων, είναι δυνατή η χωροθέτησή τους σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που τίθενται από τα νομικά καθεστώτα προστασίας τους - Ομοίως, είναι κατ' αρχήν αποδεκτή η εγκατάσταση των βιομηχανικών μονάδων της παρούσας παραγράφου σε δάση ή δασικές εκτάσεις, στο πλαίσιο των διατάξεων της δασικής νομοθεσίας, όταν δεν είναι τεχνικοοικονομικά πρόσφορη ή εφικτή η εγκατάσταση εκτός των περιοχών αυτών. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να εξετάζεται η ύπαρξη κατάλληλων θέσεων σε δασική έκταση, και μόνον όταν αυτή δεν είναι δυνατή εξετάζεται η χωροθέτηση σε δάσος. Σε περιπτώσεις που παρά την κατεύθυνση αυτή δεν θα γίνεται, σε πρώτο στάδιο, δεκτή μια τέτοια χωροθέτηση, θα πρέπει να εξετάζεται η δυνατότητα έγκρισης της χωροθέτησης υπό τον όρο της δάσωσης με δαπάνες του φορέα της μονάδας έκτασης μη δασικού χαρακτήρα χωροθετημένης σε μια ευρύτερη περιοχή

νομαρχιακής κλίμακας, εμβαδού τουλάχιστον ίσου με τη δασική περιοχή στην οποία γίνεται η επέμβαση». Περαιτέρω, ως προς τις εν λόγω δραστηριότητες στο Ειδικό Πλαίσιο καταγράφεται μόνο η υφιστάμενη κατάσταση και δεν προβλέπεται συγκεκριμένη χωροθέτησή τους, η οποία θα λάβει χώρα σε επίπεδο υποκείμενου σχεδιασμού, στο πλαίσιο των κατευθύνσεων του άρθρου 5 και των κατευθύνσεων σε επίπεδο περιφέρειας και νομού που περιέχονται στο Παράρτημα Ι του Ειδικού Πλαισίου, θα συγκεκριμενοποιηθεί δε περαιτέρω μέσω της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης. Εξάλλου, στα Διαγράμματα (χάρτες) 1 και 1α σημειώνονται μόνο με σύμβολο οι σημαντικοί πόλοι εξόρυξης, σε διάφορες περιοχές, στις οποίες περιλαμβάνεται και ο νομός Φωκίδας και όχι οι μεταλλουργικές μονάδες, σχετικές δε αναφορές περιλαμβάνονται και στο Παράρτημα Ι σε επίπεδο Περιφέρειας και νομών, μεταξύ των οποίων και ο νομός Φωκίδας. Ειδικότερα, στο εν λόγω Παράρτημα ορίζονται τα εξής: «Νομός Φωκίδας-... Κλαδικές προτεραιότητες: Δεν υπάρχει σαφής φυσιογνωμία, πλην της εξειδίκευσης στον κλάδο 27 (παραγωγή βασικών μετάλλων) σε συνάρτηση της πολύ υψηλής παρουσίας στον κλάδο 13 (μεταλλούχα μεταλλεύματα) της εξόρυξης (βωξίτης). Το ειδικό αυτό χαρακτηριστικό άκαμπτα χωροθετημένης πρώτης ύλης πρέπει να λαμβάνεται υπόψη στον υποκείμενο σχεδιασμό. Χωροταξικό πρότυπο της βιομηχανίας: Δεν υπάρχουν ισχυρές συγκεντρώσεις της μεταποίησης στο Νομό. Σημειώνεται βέβαια η έντονη και εστιασμένη παρουσία εξόρυξης στο κεντρικό και ανατολικό τμήμα του Νομού (με την οποία συνδέεται και βιομηχανικός πόλος των Άσπρων Σπιτιών στο Ν. Βοιωτίας). Πιθανή προοπτική η διαμόρφωση οργανωμένου υποδοχέα στη Γραβιά» (βλ. και σελ. 1734 ΣΜΠΕ). Επίσης, από την υποστηρικτική μελέτη του Ειδικού Πλαισίου (Πρώτη φάση-Πρόταση-Τόμος IV-Κεφ. Π1-υποκεφάλαιο Π-2.4.2) προκύπτουν τα εξής: Υπάρχουν κλάδοι της μεταποίησης που χρησιμοποιούν πρώτες ύλες προερχόμενες από εξόρυξη. Το γεγονός αυτό, με δεδομένο το υψηλό γενικά βάρος της πρώτης ύλης, δημιουργεί μια τάση χωροθέτησης κοντά στη ζώνη εξόρυξης. Η τελική χωροθέτηση, βέβαια, εξαρτάται και από άλλες παραμέτρους, όπως η ύπαρξη ισχυρών οικονομικών κλίμακας που μπορεί να ωθεί σε συγκέντρωση της παραγωγής σε ένα σημείο, η ανάγκη άμεσης επαφής με θαλάσσιο μέτωπο (π.χ. παραγωγή τσιμέντου-εξαγωγές). Πρόκειται, μεταξύ άλλων, για εγκαταστάσεις μεταποίησης (πέραν της πρωτογενούς επεξεργασίας) στο εσωτερικό των μεταλλευτικών μονάδων. Η υπαγωγή μιας μονάδας στην κατηγορία αυτή γίνεται κατόπιν σχετικής γνωμοδότησης των αρμόδιων υπηρεσιών του Υπουργείου Ανάπτυξης. Για τις μονάδες αυτές προτείνονται οι κατευθύνσεις που υιοθετήθηκαν τελικά στο άρθρο 5 του Ειδικού Πλαισίου. Στις απόψεις της Διοίκησης (βλ. 51324/23-11-2010 έγγραφο Δ/σης Χωροταξίας ΥΠΕΚΑ) αναφέρεται ότι η έννοια της πρόβλεψης αυτής είναι να αποφευχθεί η αλλοίωση παρθένων χώρων, καθώς και η μεταφορά τεράστιου όγκου πρώτων υλών σε άλλες περιοχές με πολλαπλές επιπτώσεις από τη διάνοιξη νέου οδικού δικτύου

και τη μεταφορά των υλικών και ότι αυτό επιτυγχάνεται με την εγκατάσταση της βιομηχανικής μονάδας εντός ενός ήδη θιγμένου από την ανθρώπινη δραστηριότητα χώρου, στην προκειμένη περίπτωση του μεταλλείου ή λατομείου. Επίσης, υποστηρίζεται ότι πρόκειται για επιλογή που συνδέεται με βασικές αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης, σύμφωνα με τις οποίες επιδιώκεται η κατά το δυνατό ικανοποίηση των αναγκών τοπικά, για μείωση των μεταφορών, αλλά κυρίως, σχετίζεται με τη θεμελιώδη επιδίωξη επαναχρησιμοποίησης θιγμένων παρά άθικτων χώρων.

15. Επειδή, από το περιεχόμενο του προσβαλλόμενου Ειδικού Πλαισίου δεν προκύπτει η χωροθέτηση καθετοποιημένων εξορυκτικών-μεταλλουργικών κέντρων στο νομό Φωκίδας, διότι περιλαμβάνονται μόνο κατευθύνσεις-κριτήρια για τον υποκείμενο σχεδιασμό που θα εξειδικευθεί περαιτέρω με τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης. Εξάλλου, όπως έχει ήδη εκτεθεί, η χωροθέτηση των σχετικών με την εξορυκτική δραστηριότητα βιομηχανικών – μεταλλουργικών μονάδων δεν απαγορεύεται καταρχήν από τις διατάξεις του άρθρου 57 του ν. 998/1979, όπως ισχύει και μετά την τροποποίησή του με το άρθρο 181 του ν. 4001/2011 (Α΄ 179), αλλά είναι επιτρεπτή εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που θέτει η διάταξη αυτή για το επιτρεπτό της επέμβασης σε δάση και δασικές εκτάσεις. Τέλος, όπως εκτίθεται σε προηγούμενη σκέψη, οι διατάξεις του άρθρου 6 της οδηγίας για τους οικοτόπους δεν απαγορεύουν, κατ’ αρχήν, την άσκηση εξορυκτικών δραστηριοτήτων εντός ή πλησίον των προστατευόμενων τόπων, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου αυτού, ήτοι διασφαλίζεται, κατόπιν δέουσας εκτιμήσεως και πέραν κάθε εύλογης αμφιβολίας, ότι η εν λόγω δραστηριότητα έχει σχεδιασθεί, ώστε να μη παραβλάπτεται η ακεραιότητα του τόπου. Αυτή την έννοια έχει άλλωστε και η διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 5 του επίδικου ειδικού σχεδίου, η οποία παραπέμπει στα νομικά καθεστώτα προστασίας των περιοχών του δικτύου Natura 2000, εκτός των οικοτόπων κοινοτικής προτεραιότητας, για τους οποίους θεσπίζεται ρητή απαγόρευση εγκατάστασης εξορυκτικών δραστηριοτήτων. Συνεπώς, ο λόγος ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλονται τα αντίθετα πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.
16. Επειδή, κατόπιν τούτων, η κρινόμενη αίτηση πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.